

ny verden

24-01-018

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **7** 1974

Gamle-Erik

Det britiske tidsskrift **The Economist** er kjent og aktet i verdens hovedsteder for sine politiske og økonomiske rapporter. Uvanlig og overraskende var det derfor å finne en lederartikkel i aprilutgaven i år, som i sin helhet handlet om **Djevelen**. Artikkelen tar utgangspunkt i en Gallup som nylig har vært holdt i USA. Statistikken forteller at troen på «Old Nic» — djevelen — har steget fra 37 til 48 prosent siden 1964. Dertil kommer 20 prosent som er halvt overbevist om at han eksisterer.

På de samme ti år har antall mennesker som tror på Gud skrumpet fra 77 til 69 prosent. Det er ingen umulighet at troen på en virkelig djevel en dag vil toppe gallupen, skriver «The Economist». «Ideen om en objektiv eksisterende ondskapsmakt i verden ser ut til å vinne nytt innpass...»

Tilliten til «Opplysningen» hanglet seg såvidt inn i siste tredjedel av det 20. århundre. Men de to senere generasjoner har hatt vanskeligheter med å holde på optimismen.

Om mennesker tror på en personlig Djevel som motarbeider Gud og mennesker, eller bare har mistanke om at det finnes mystiske fiendtlige krefter i en ellers Gudløs og djeveløs verden, så er denne nye erkjennelse en viktig forandring.

«The Economist» avslutter: «... Djevelens beste trick er å overbevise folk om at han ikke eksisterer. Vår tids dramatiske gjenoppdagelse og tro på Gamle-Erik har kanskje trumfet dette tricket. Tross alt, hvis folk sier de tror på djevelen som en virkelig makt, da må de kanskje en dag akseptere 'det gode' som noe like objektivt.»

Det ville være for tidlig å tro at lederartikkelen i «The Economist» betyr at økonomer, politikere og folk flest fra nå av for alvor vil regne med djevelen. Men det kunne bety at mange begynner å lure, spørre seg selv om det finnes krefter dypt under de politiske og sosiale overflatestrukturer. Krefter som ikke lar seg fange eller beherske av IBM-maskiner, politisk vitenskap og menneskelig kløkt.

Kanskje er menneskeheten på vei inn i en ny virkelighets-erkjennelse. Eller en gammel. Gammel som beretningen om den urene prins «Old Nic's» fall fra himmelen.

Til våre lesere:

«Sommernummeret» av **Ny Verden** for 1974 vil komme ut i begynnelsen av september. Altså: På gjensyn i september!

Japan — kjempe uten venner

Av Jens Jonathan Wilhelmsen

Det går frasagn om Japans økonomiske vekst. Da jeg nylig vendte tilbake til Tokio for første gang på 15 år, var jeg forberedt på dramatiske forandringer. Men det som møtte meg overtraff alle forventninger.

Butikkene bugner og glitrer mer enn i Europa, hotellene er mer luksuriøse, limousinene mer tallrike, kontor-kolossene i betong og glass større og nyere. Til tross for at jeg hadde bodd i Tokio i 5 år, kjente jeg bare igjen enkelte landemerker som Keiserens palass og Parlamentet. Det ble fortalt at i en viss periode ble det bygget ferdig halvannen glass- og betong-koloss pr. dag i Tokio!

Profitten fra Japans eksport-offensiv har gjort disse raske forandringene mulig. En spør seg selv om alle samfunnslag har fått del i den nye velstanden. Bøndene synes å ha gjort det særlig bra. I et så overfylt land som Japan, er vel de som eier jord blant de heldige. Takket være fagforeningenes styrke har også arbeidernes levestandard øket raskt. Det er normalt med 8—9 prosents årlig økning av realinntekten. Trykkesystemet er imidlertid ikke godt utbygget, og for enkeltgrupper som de gamle eller taperne kan livet være hardt.

Den usikre kjempen

Midt i velstanden ble jeg slått av en undertone av usik-

kerhet hos mange. Flere bragte opp spørsmålet om hva som ville skje med Tokios skyskrapere og sårbare undergrunnsnett hvis det kom et nytt stort jordskjelv. Inflasjonen er en annen faktor. Prisene steg med 25% ifjor. Forurensningen har også antatt skremmende dimensjoner.

Den internasjonale utviklingen har fordypet usikkerheten. Etter Nixons plutselige tilnærming til Peking spør japanerne seg om de kan stole på sin amerikanske allierte og løftet om militær beskyttelse. Et enda større sjokk var oljeboikotten. Japan, som må importere all sin olje, oppdaget plutselig at noen små og fjerne nasjoner hadde deres skjebne i sin hånd.

Usikkerheten henger kanskje også sammen med tapet av tradisjonelle verdier. Det Japan som var, gjenoppsto på en dramatisk måte da løytnant Onoda nylig vendte tilbake til hjemlandet etter 30 års ensom krigføring i en filippinsk jungel. Han hadde ikke trodd på at krigen var over, og følte seg bundet av løftet om å gjøre motstand til siste slutt. Hele Japan fulgte med da han ble intervjuet i fjernsynet. Lydighet og selvoppofrelse for nasjonen var for ham de høyeste verdier.

En ledende fagforeningsmann fortalte meg at det mest akutte behov i det nye Japan er åndelige verdier som gir livet me-

ning. Få søker disse verdier i de tradisjonelle religioner, shintoismen og buddhismen. «Selv buddhistiske prester lever ikke etter buddhismen,» sier Mumon Yamada, kanskje den mest kjente skikkelse i den japanske Zenbuddhismen. «Forfall og sekularisering preger dem. Vi mistet buddhismen under Meiji restaurasjonen i forrige århundre, vi mistet keiser-dyrkelsen i 1945, og nå har vi ingenting. Åndelig tomhet er vår skjebne. Resultatet er lite høflighet, lite ansvar, lite barmhjertighet.» Erfaringen viser at intet folk slår seg til ro i et slikt åndelig tomrom. En religiøs eller ideologisk vekkelse vil komme, og bli bestemmende for Japans kurs i fremtiden.

Hva med opprustning?

Vil følelsen av å være uten pålitelige venner i en fiendtlig verden resultere i en kraftig japansk opprustning? En erfaren iakttagere jeg snakket med mener nei. Å bygge en forsvarsmakt som kunne sikre Japans tilførsler, om nødvendig mot en super-makt, ville koste meget. Han mente at Japan fortsatt vil alliere seg med en av super-maktene for å få den nødven-

dige beskyttelse. Spørsmålet blir hvilken super-makt.

USA ligger utvilsomt best an. En demokratisk styreform og en blomstrende handel forbinder de to land. Men samtidig er Japans tvil på og ergrelse over Amerika ekte nok. *Kina* kommer inn som en god nummer to. De kulturelle og følelsesmessige bånd mellom de to land er gamle og sterke. Men ideologien står i veien. *Sovjet* frister med en andel i utviklingen av Sibir, men hittil har Japans reaksjon vært meget forsiktig. Japanerne er bitre over at Sovjet fremdeles holder fast på de fire små øyene i nord som de overtok i 1945.

Det kan være at både *Kina* og *Sovjet* for øyeblikket er nok-så fornøyd med at et militært svakt Japan blir i den amerikanske leir, av frykt for at et alliansefritt Japan skal drive inn i deres kommunistiske rivals innflytelses-sfære.

Verden trenger Japan

Opprustet eller ei, Asia og verden trenger Japan. En blir slått av deres mange kvaliteter. Deres arbeidskapasitet er velkjent. I tillegg har de en evne til å sette seg et felles mål og handle sammen for å nå det. På en måte representerer de en merkelig blanding av den individualisme som karakteriserer Vesten og den kollektivism som karakteriserer *Kina*. Man-

ge er idag på jakt etter en slik syntese.

Japanerne har ikke mindre å bidra med på kulturens område. Når en beveger seg gjennom Tokios asfalt-jungel, er det lett å glemme Japans kulturrikdommer. Men så støter en på det gamle Kabuki-teatret, som en dverg blant kontor-kolossene. En forestilling der minnet meg om hvor forfinet og storslagen Japans kultur er. I Kabuki gjengis virkeligheten gjennom en sterkt stilisert skuespillkunst som er blitt utviklet gjennom århundrer. Det ligner et surrealistisk maleri. Kulissene er vidunderlig vakre. Det er uten tvil et folk med enestående begavelse som har frembragt dette. Kjærligheten til skjønnhet finner en igjen i så mange andre ting: måten maten serveres på, i dekorasjonene og utsmykningen av hjemmene, i de sirlige og forfinete haver. I en overfylt og forurenset verden er dette verdier vi trenger.

Selvransakelse i Tokio

Likevel er det en dyp skepsis overfor Japan i mange nasjoner, også på grunn av den aggressive japanske handels-politikken. Den fiendtlige mottakelsen som statsminister Tanaka nylig fikk i Bangkok og Djakarta har resultert i selvransakelse i Tokio. Jeg oppdaget at en rekke private eller halv-offisielle organisasjoner arbeider på å klar-

gjøre hvor japanernes holdninger og motiver må forandres. De synes å ha et oppriktig ønske om å bygge et bedre forhold til nabolandene, og ikke bare for å styrke eksporten.

«Vi er slaver av økonomien,» sa en sosial-demokratisk senator. «Vi har ikke vært interessert i noe annet enn å øke vår rikdom. Vi er kommet til et punkt hvor vi må forandre oss drastisk.» En mektig talsmann for regjeringspartiet, tidligere statsminister Sato, er av samme mening. «Vi må bort fra egoismen,» sier han. «Her er feilen vi har gjort.»

En ung japaner jeg snakket med mente at det neste skritt fremover i historien må bli at nasjoner lærer å dele med hverandre. Oljekrisen, sa han, har dramatisert at det er nok i verden for alles behov, men ikke for alles grådighet. Asia og verden vil ha grunn til takknemlighet om Japan gikk i spissen for en slik ny solidaritet mellom folkene.

Japans følelse av isolasjon og åndelig tomhet er en utfordring, også til oss. Det er lett nok å avskrive dem som et uutgrunnet og uberegnelig folk det er vanskelig å få kontakt med. Men da kan vi ikke klage om Japan slår inn på veier vi misbilliger. Vi burde benytte enhver anledning til å styrke båndene mellom dem og oss. Et kravløst og oppriktig vennskap blir som regel satt pris på.

Lege i 46 år — en 70 åring ser tilbake

Lege Jon E. Johnson i Tønsberg har et langt livs erfaring fra den såkalte primære helsetjenesten. Vi har fått lov til å gjengi utdrag av et kåseri han holdt i Tønsberg kristelige legeforening.

Da vår eldste sønn en gang ble spurt om hvorfor han ble lege, svarte han: «Fordi jeg har sett fars glede ved å være lege.» Dette svaret har betydd meget for meg!

At han har sett meg dødsens trett, selvoppgitt og til tider lutende lei av pasientene, har ikke klart å dekke over grunnstemningen hos meg: dette at hvis jeg skulle velge yrke på ny, valgte jeg uten å blunke legeyrket. Men jeg ville antagelig lagt det noe annerledes an!

Vanskeligst av alle spesialiteter

Jeg har alltid hatt ønske om å spesialisere meg, fortrinnsvis i psykiatri. Et visst moment av prestisje har utvilsomt spilt inn. Særlig under samvær med lengre komne kolleger, spesielt vennene fra studietiden! «Alminnelig praksis» telte liksom ikke...

Men nettopp på dette felt har jeg opplevet en tiltagende frihet, etterhvert som det gikk opp for meg at prestisjemotivet var rivende galt og uverdig, og at «alminnelig praksis» såvissst ikke behøvde ha noe mindreverdige stempel over seg forutsatt at jeg satte tid og krefter inn på å holde meg best mulig à jour. Jeg tror professor Carl Müller traff spikeren på hodet

da han skrev om en avdød venn og kollega at han var spesialist i alminnelig praksis, «den vanskeligste av alle spesialiteter».

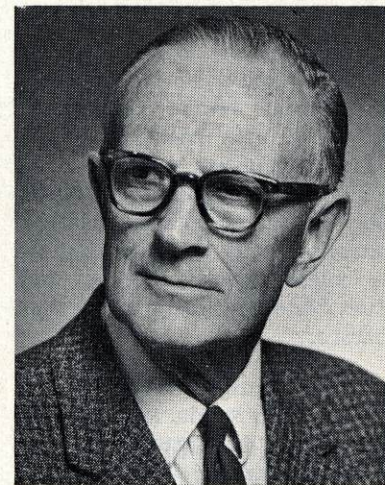
Sunt å tenke tilbake

Vi må vel tilbake til de store bakteriologiske landevindinger etter Pasteur for å finne en periode i medisins historie som tilnærmevis kan måle seg med det som er hendt i vårt århundre. Og nettopp i løpet av årene som er passert siden 1921, da jeg begynte på medisinen!

Jeg opplevet pernicios anemi før leverbehandlingene i begynnelsen av 20-årene snudde opp ned på den håpløse prognosen. Vi regnet med maksimum tre år den gangen. Blodtransfusjoner på løpende bånd var det eneste vi hadde å ty til.

Jeg husker en familie på fire medlemmer, som samtlige døde av tuberkulose. Og jeg glemmer aldri en fem års gutt som døde av akutt hjertebetennelse i tilslutning til en alminnelig halsinfeksjon, som vel uten tvil kunne vært kurert uten komplikasjoner i våre dager.

I Sauda, hvor jeg var i ti år, døde opptil 50% av dem som fikk den beryktede Sauda-lungebetennelsen. Særlig var det yngre og presumtivt sterke

Lege Jon E. Johnson.

mennesker. Vi pøste på med kamfer, konjakk og all verdens miksturer, uten spor av effekt. Det står for meg som en av mitt livs største opplevelser da jeg ble tilkalt til en gård oppe i fjellet, fordi mannen i huset hadde fått «lungebrann», som det ble kalt der borte, og jeg kunne si i telefonen at *denne* gangen trodde jeg vi skulle kunne berge pasienten. For nu hadde jeg noe nytt med i kufferten, som vi hadde grunn til å stole på: M & B 693. Et engelsk sulfapreparat, som det gikk store ord om! Neste dag fant jeg ham feberfri — dette hadde aldri hendt før!

Neste lungebrann gjaldt meg selv, etterat jeg hadde arbeidet i Sauda i åtte år uten å bli rammet.

Vi fryktet infeksjoner av en-

hver art og drømte om det som vel en gang måtte komme, den generelt bakteriedrepende terapi, «terapia magna sterilands». En verkefinger kunne resultere i tap av fingeren, kanskje henden. Ethvert sår var en potensielle trussel, en skarlagensfeber var en alvorlig lidelse som måtte isoleres i seks uker og som truet både hjerte, nyrer og mellomører.

Hver gang «Trondhjems-fjord» anløp Sauda, kom kokken løpende til fortsatt behandling av sin kroniske gonorré. Og jeg durte iveri med «Jantske spylinger» og «Guyonske instillasjoner» . . . og kunne bare ønske ham velkommen igjen.

Det kan være sunt å tenke seg tilbake til de tider da legene strevet forgjeves med så mange lidelser, som vi idag med den selvfølgeligste mine behersker. Ta for eksempel en visitt på Lier asyl — i 1928 og idag! Dengang dårekiste, nu sykehus. Nettopp mine praksisår har vært fylt av spenning og sensasjonelle fremskritt.

Og det gjelder såvisst ikke bare den medikamentelle og psykoterapeutiske utvikling. Sykehusene og transportmidlenes høye nivå har gitt legene en ganske annen frihet når det gjelder å påta seg store og livsviktige oppgaver. Jeg glemmer ikke så lett min første fødsel i en liten stue uten elektrisk lys. Tang og komplikasjoner — og

selvfølger om natten. Alltid om natten.

Viljen til å gi seg tid

Jeg har ofte følt slektskap med tidligere tiders «polyhistor», som skulle vite mest mulig om alt, men samtidig vel måtte erkjenne at han neppe var ekspert på noe område. Min egen holdning har i alle år vært denne: Ditt ansvar ligger først og fremst i at du *forstår* — og er villig til å sette grenser for hvor langt du kan fortsette med en pasient uten å henvise til andre instanser.

Det må ikke bli et prestisjespørsmål å beholde pasienten lengst mulig, og dermed berøve ham de terapeutiske muligheter en mer kvalifisert instans kan by. På den annen side sverger jeg ikke umiddelbart til eksperisen. En lege er neppe noen virkelig lege hvis han ikke kan gi sine pasienter noe mer enn det hans medisinske viten gir ham anledning til.

Uten på noen som helst måte å undervurdere ekspertisens enorme rolle, tror jeg det til syvende og sist er legens personlighet det kommer an på. Hans medmenneskelighet. Hans vilje til å gi seg tid og gå inn for pasienten. Lytte, lytte og atter lytte. Ofte har jeg hatt følelsen av ufortjente blomster når jeg etterpå har gransket min holdning og funnet at det eneste jeg gjorde, var å la pasienten få

anledning til å snakke ut! Er det ikke dette som kalles «å lytte aktivt»? Kanskje det er en av våre virkelig store oppgaver, nøye forbundet med de psykiske og psykosomatiske lidelsers dominerende rolle idag. Bare synd at legen alltid må kjempe med tidsnøden.

Ikke minst overfor vår tids mennesker tror jeg medmenneskeligheten er vårt alle største aktivum. Og det manifesteres blant annet når legen også er villig til å være personlig under samtalen. Løfte litt på lokket angående seg selv, kanskje til og med sitt livssyn og sin tro!

Jeg vet mange psykiatikere forkaster denne mer subjektive vei til pasientens indre. Men den som går i seg selv, river ned gjerdene som skiller ham fra sine medmennesker. I gitte situasjoner, når det psykologiske øyeblikk har vært inne, har min erfaring vist meg betydningen av å være *villig* til å åpne seg for en pasient. Det har ofte vært kongeveien til hans egen, egentlige problematikk, hans ærlige erkjennelse og oppgjør — og dermed et rent terapeutikum. Som den kjente sveitsiske legen Paul Tournier sier et sted: «A personal word from the doctor has an enormous influence in his relationship with the patient». Jeg har ikke på noen måte ansett denne personlige, åpenhetens vei som den eneste og alltid anvendelige. Men jeg

ser det slik at en lege taper noe helt vesentlig, når han prinsipielt avstår fra å følge den.

Ja til lidelsen

Jeg nevnte Paul Tournier. En annen av tidens kjente menn som har influert sterkt på meg, er Victor Frankl. Hans sterke poengtering av at *livet har mening*, selv i det ytterste mørke, for eksempel når døden nærmer seg, har virket på meg som et stort ja til livet, og til lidelsen — og døden! Dette å gå inn for noe, for eksempel å vise en holdning til lidelsen overfor miljøet, kan mobilisere menneskets siste krefter til en innsats man neppe hadde ventet.

Dette bringer tanken inn på et problem hvis dimensjoner neppe kan overvurderes: selvmedlidenheten. Det er ingenting som binder et menneske mer enn denne tanken at ingen har det så vondt som jeg. Selvmedlidenheten skaper krav og skuffelse, den gjør livet tungt og vanskelig, for pasienten selv og for omgivelsene. Lidende pasienter som *ikke er selvmedliden*, gjør derimot omsorgen til en glede for andre. Gjennom sin holdning til lidelsen og savnene virker de oppdragende på og appellerer til det beste i omgivelsene. Den lege som kan klare å hjelpe sin pasient over fra selvmedlidenhetens destruktive vei til en slik holdning, må vel kunne kalles en virkelig «doktor».

Et brev til London, fra

En israelsk sersjant ved fronten i Sinai

Kjære venner!

Jeg mottok *Svart-hvitt boka* idag, fra en god venn i Norge. Jeg har lest den en gang, og skal lese den om og om igjen helt til jeg har tatt inn hele innholdet. Selv om jeg ikke har en kristen tro og er jøde, er jeg overbevist om det dere gjør, og ville gjerne være en del av Moralsk Opprustning. Det første jeg gjorde etter å ha lest boka, var å sette meg ned å lytte. Jeg har satt opp en liste over mål å sikte mot, først og fremst for å få min egen skute i orden, og deretter for å se hvordan jeg kan hjelpe og influere andre. Jeg tror (og det er dere sikkert enige i) at Gud er en felles Gud og at Han er kraftkilden for oss alle.

Det har vært vanskelige tider i landet vårt og i dette området. Jeg er i den israelske hæren og har akkurat vært med i en fryktelig krig, og situasjonen er vanskelig . . . Jeg vil at dere skal vite at jeg ikke hater araberne som folk eller som enkeltindivider. Jeg hatet dem ikke før krigen, og jeg hater dem ikke nå. Jeg er nedtrykt over den måten våre fanger blir behandlet i Syria, men det får meg ikke til å hate dem. Hat er det mest uproduktive og unyttige som et menneske kan ha i seg, og tiden er inne for positive og konstruktive idealer. Jeg er bestemt på å gjøre hva jeg kan innen armeens ramme, og målene mine er de samme som deres, selv om

jeg tar kraften fra min religion. Jeg vil gjerne vite mye mer om MRA og håper det finnes noen her omkring som jeg kan kontakte. . .

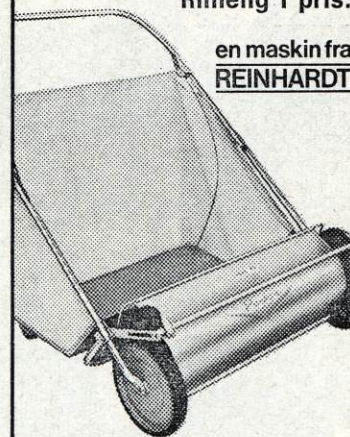
AG

PS: Da den store og kloke rabbi Hillel ble bedt om å forklare TORAH i en setning, svarte han: «Elsk din neste som deg selv».

PARKERETTE

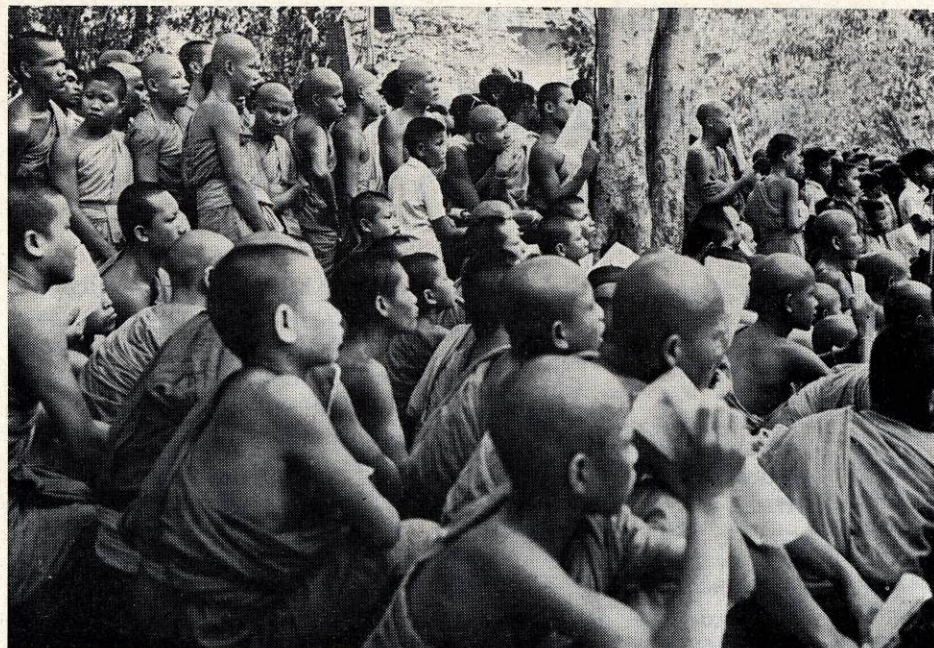
Løv- og gressfeiemaskin.
Lett å skyve. Lett å tømme.
75 cm arbeidsbredde.
Rimelig i pris.

en maskin fra
REINHARDT

Reinhardt Maskin A-S

4601 Kristiansand S
Avd.: Østre Aker vei 101
Oslo 5

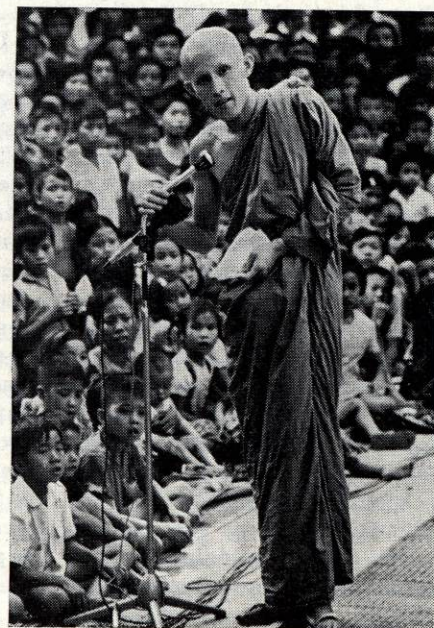

T.v.: Munker ser showet i Sok Palnang-pagoden i Vientiane.

Under t.v.: Vise-utenriksminister T. Chant-rasi var hovedmannen bak invitasjonen av «Song of Asia» til Laos. Her snakker han med studenter og skoleelever i Vientiane.

Under t.h.: Buddhistmunken Pra Nyanadharo taler ved en forestilling.

Hilsen fra en slagmark

I forrige nummer av Ny Verden bragte vi en rapport fra Laos, skrevet av en av de to norske jentene som tar del i det asiatiske showet «Song of Asia». Bente Sigmond har også sendt oss noen linjer fra Saigon.

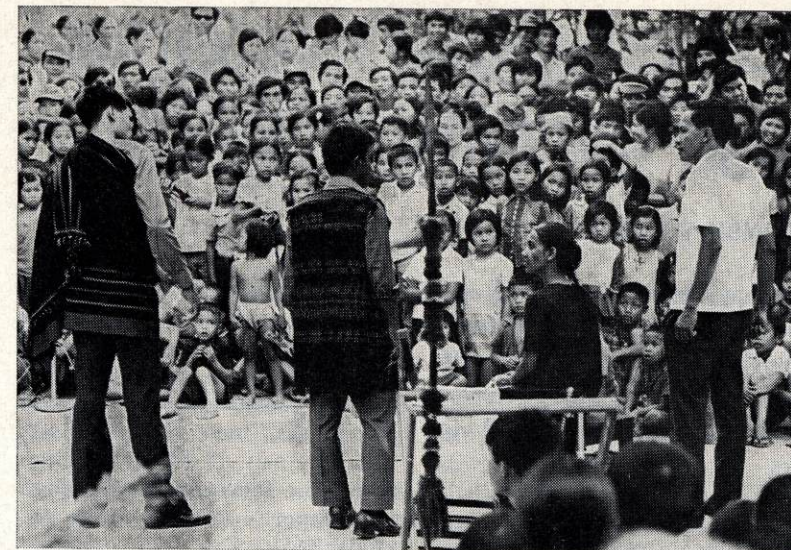
Fotografiene på disse sider (fra Laos og Vietnam) er tatt av Lars Rengfelt fra Sverige.

Vi klipper fra Bentes brev:

Også i Vietnam, som i Laos, ble skuespillet simultanoversatt. Seks skuespillere satt i orkestergraven hver kveld i en uke. Folk langt bak i salen trodde vi snakket vietnamesisk på scenen. For hver kveld ble salen fullere. Folk sto og satt i trapper og midtgangene. Vanligvis klarer ingen show å holde det gående lenger enn et par—tre dager . . .

Så å si hvert menneske vi snakket med hadde medlemmer i familien som var blitt drept i krigen eller rapportert savnet. Mange av familiene var splittet, med noen sønner eller brødre som kjempet for Sør-Vietnam mens andre kjempet for Nord-Vietnam.

Vi traff bl. a. en vietnamesisk journalist fra en stor opposisjonsavis (det sies at den leses nøye i Hanoi). Han så showet fire ganger. Vi spurte ham hva som grep ham mest. «Igår kveld kom jeg rett fra slagmarken 40 km utenfor Saigon,» sa han. «Jeg gråt da jeg hørte nasjonalsangen sunget av det internasjonale koret deres, og mange rundt meg gjorde det samme. Nå er jeg 39 år gammel og har opplevet krig nesten hver dag i 20 år av mitt liv. Mange er som jeg blitt frustrert og meget kynisk. Jeg tror jeg kan si at jeg har funnet løsningen på dette fordi jeg har funnet håp.»

Over: En scene fra «Song of Asia» som her vises i Laos for 3.000 tilskuere.

T.h.: Vietnams undervisningsminister Ngo Khac Tinh var vert for «Song of Asia». Her taler han før en forestilling i Saigon. Blant de 1.100 tilskuerne var statsministeren og andre medlemmer av regjeringen.

Under: Statsministeren i Sør-Vietnam kommer til teatret med sitt følge.

Uselviskhedens dynamik

(DANSK TEKST)

Intet system får bugt med egoismen. Tværtimod får egoismen bugt med selv de bedste systemer. Derfor er Frank Buchmans tredje absolutte standard så vigtig.

Uselviskhed er anti-egoisme. Den er også den eneste værdi, hvorom der er enighed mellem moralske og politiske ideologier, idet de alle er ivrige efter at erklære dens uundværlighed ved omgangen mellem mennesker. Had, udskejelser og bedrageri finder med lethed fortalere. Men har man nogensinde mødt nogen, som åbenlyst og seriøst gør sig til talsmand for den absolutte egoisme? Thi intet menneske vil vove at benægte egoismens dumpe og lumske magt i hans eget hjerte.

Som anstødssten — eller er det hjørnestenen — for hele samfundet knytter uselviskheden os til andre. Det er takket være den vores almeninteresse vækkes. Uselviskhed koster dyrt, men den er medvirkende ved udfoldelsen af personligheden og selve samfundet.

Og dog træffer man hver dag mennesker, der i denne værdi ser et svaghedstegn. «I verden af idag må man kæmpe for sine interesser», siger de. «Ellers bliver man opslugt af de større. Uselviskhed er en luksus, som kun kan bruges af de privilegerede.» Men fra det øjeblik, hvor disse gør en generøs gestus, får de en følelse af dyb tilfredshed.

For flertallet af mennesker er ikke des mindre ædelmodighed og det, at kunne give sig selv, forbeholdt «de store lejligheder». I perioder med krig, med katastrofe, med større kriser, kan man selv af det almindelige menneske forvente ualmindelige handlinger. — Men i rolige perioder?

Undtagelsen fra reglen er uden tvivl den unge generation, som viser uselviskhed. Hos de fleste unge har der til alle tider været det samme dybe ønske om at overgå sig selv. Det forklarer hensigten med det så ofte brugte udtryk at «gøre noget for den tredje verden». Det kan delvis også forklare den stærke tiltrækning, som personligheder som Solsjenitsyn og Sakharov har for mange folk fra Vestlandene. I virkeligheden er en del mennesker i Østlandene uden at ville det blevet forpligtet til at leve efter standarden «uselviskhed», og på en helt absolut måde. Lad os for eksempel citere tilfældet med den unge præst fra et østeuropeisk land, som efter studierejser i Vesten er vendt tilbage til sit hjemland: «Man lovede mig rigdom og ære, hvis jeg ville blive i Vesten», skrev han, «men min Frelser har klart sagt mig, at jeg bør vende tilbage til mit folk, og jeg vidste, at jeg ikke ville blive lykkelig, trods alt Amerikas guld, hvis jeg ikke gjorde Hans vilje. At leve efter denne vilje og at leve for andre: det er livets to imperativer ifølge Chris-

tus. Selvforglemmelse giver tilværelsen dens farve, dens inspiration, dens mening, dens fylde.»

Et væsentligt element for marxisterne

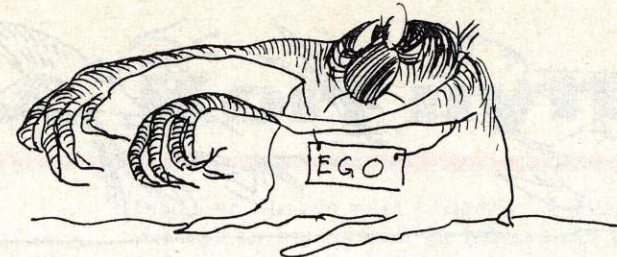
Kommunismens grundlæggere har oprindeligt haft en ide med uselviskheden, som synes at antyde, at de forstod den i dens sande dimension. For marxisterne er uselviskhed faktisk ikke blot en holdning, som man med rette kan vente såvel af den militante som af den almindelige borger. Den er også selve den cement, hvorfra det nye samfund skal opbygges.

Karl Marx og hans disciple forstod at interessere nogle af tidens mest strålende ånder for deres lære, fordi de lovede ødelæggelse af et samfund, der blev behersket af den menneskelige egoisme: «Lad os nedbryde de reaktionære strukturer, så vil vi skabe den nye mennesketype!»

Nogle årtier efter at disse ideer var antaget officielt i et helt land, blev lederne i dette land tvunget til at erkende, at den nye mennesketype endnu ikke har vist sig på skuepladsen. Khrustjov erklærede således et par måneder før han blev tvunget bort: «Statsmagten vil forsvinde, men først når menneskene har lært at leve på en uselvisk måde uden at være tvunget til det.»

Og i foråret 1972, på kommunistpartiets 24' kongres, gent-

Har man nogensinde mødt nogen, som åbenlyst og seriøst gør sig til talsmand for den absolutte egoisme?

ger Bresjnev listen med «syn-der» fra den borgerlige verden, som nu burde være udryddet i landet: «Den kommunistiske morals sejr er utænkelig uden at der er ført en afgørende kamp mod luksus, korruption, lediggang, bagvaskelse, trusselsbreve, drukkenskab etc.»

Mao Tse Tung tror på sin side ikke, at man kan skabe det uselviske menneske på en varig måde udelukkende ved at ændre strukturen. En specialist i maoistisk tænkning understreger fornyligt, at Mao i en række kulturrevolutioner så den eneste måde til ikke at falde i den «kapitalistiske genoprettelses» slendrian. «Det er ved den permanente revolution, at det uselviske menneske opstår — en væsentlig betingelse for skabelsen af en ny verden.»

Det er en optimisme, som ikke deles af den unge kineser, vi har talt med for nogen tid siden. Ifølge ham har hverken kapitalismen eller kommunismen haft held til at helbrede den kinesiske karakters virkelige svagheder. Der fulgte en udtalelse, der er forbavsende fra en mand, som er helt gennemtrængt af sandhederne hos Konfutse, Buddha og Mao: «De eneste der havde kunnet medføre en forvandling af den kinesiske karakter var de kristne — hvis de virkelig havde levet efter deres religions lære!»

Såfremt denne kineser har ret, burde vi i Vesten, som er præget af den kristne tanke, vi-

de hvordan man kan skabe et uselvisk menneske og dermed et uselvisk samfund, medens vi i virkeligheden er ved at ødelægge selve det grundlag, hvorpå dette nye samfund kunne være opbygget.

Er det ikke sandt, at af alle de store problemer, som i dag optager vores regeringer, er de, der forårsages af «kollektiv egoisme», de mest foruroligende? Det er næppe nødvendigt at opstille listen: forurening, i alle ordets meninger; inflation; racisme; krig; voksende ulighed mellem rige og fattige lande.

Fra den enkelte til samfundet

Frank Buchman foreslog en række prøver, hvorved man blev i stand til at undersøge, på hvilken måde den enkeltes adfærd påvirker samfundslivet.

Allerførst formelen: «Som jeg er, er mit land.» Hvis min holdning overfor skatter, told, forholdet til myndighederne eller overfor min nabo blev ganget med antallet af mit lands indbyggere, hvilken nationalpolitik ville blive følgen?

Dernæst det økonomiske liv: «Der er nok i verden til alles behov, men ikke til enhvers begær. Hvis alle elskede nok, og hvis alle delte nok, ville der være nok til enhver.» Er der i disse enkle sætninger et svar på spørgsmålet «vækst eller ikke vækst?», som optager så mange økonomer og regeringer?

Endelig er der det brændende

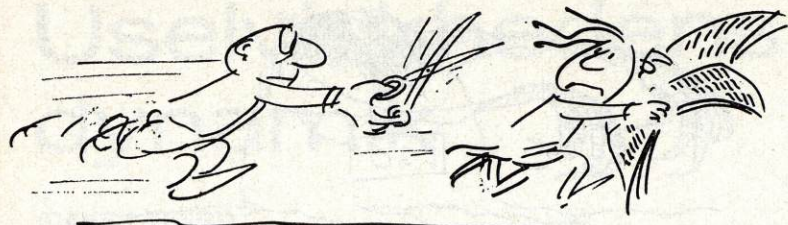
spørgsmål om «leadership». «Den der vil være stor blandt jer, skal være jeres tjener; og den der vil være den første blandt jer skal være jeres træl.» Eller videre: «Der findes ikke større kærlighed end at give sit liv for sine venner.» — Buchman var overbevist om, at fremtiden tilhørte dem, som kunne arbejde sammen i hold. Under alle medmenneskelige forhold stod Buchman fast på at «lade den anden vokse», og han forlangte det tilsvarende af hver af sine medarbejdere. «Så længe I ikke har lært ti andre mennesker at gøre jeres arbejde bedre end I selv kan, har I strengt taget intet gjort», tilføjede han.

For at komme ind på uselviskhedens dynamik er en undersøgelse af bevæggrundene nødvendig. Vort livsmål kan for eksempel være at føre et roligt og behageligt liv eller at «dyrke vores have». Man kan så indrette sig således at man ikke øver uret mod nogen og at man har god samvittighed.

Hvad skal man så gøre overfor egoismen hos de mange dygtige mennesker, som nægter at påtage sig det mindste offentlige ansvar? I en rolig periode kan noget sådant forstås. Men at en nations bedste elementer i en krisetid trækker sig tilbage i moralsk neutralitet kan få alvorlige følger.

I et brev, som Solsjenitsyn fornyligt sendte til det norske

Forts. s. 14

klippet

Samtidig som sivilisasjonen, inklusive vitenskap og teknologi, har gjort store fremskritt i disse årene, er ikke fruktene av fremskrittet kommet alle verdens folk til gode på en rettferdig måte. I utviklingslandene sulter arbeidere idag og det er ikke grense for hvor mange barn som gråter og dør av sult.

I de avanserte landene, som synes å ha overvunnet trusselen om en slik sult, er det på den annen side tegn til en hurtig-økende «åndelig sult», blant annet i

form av en avhumanisering og forverring av medmenneskelige forhold som truer med å ødelegge individene innenfra.

Å overvinne slik materiell og åndelig fattigdom er et alvorlig ansvar vi har i dagens verden. Jeg tror at vi må ha en «åndelig renessanse» som vår viktigste grunnpillars hvis vi skal kunne oppfylle kravene.

Hasegawa, arbeidsminister i Japan, i en tale i ILO (Genève) sommeren 1974.

Wuppertals SPD-Bundestagsmann Adolf Scheu har vært i Stockholm på invitasjon fra svenske kolleger . . . Der kom han sammen med den svenske utenriksministeren Sven Andersson.

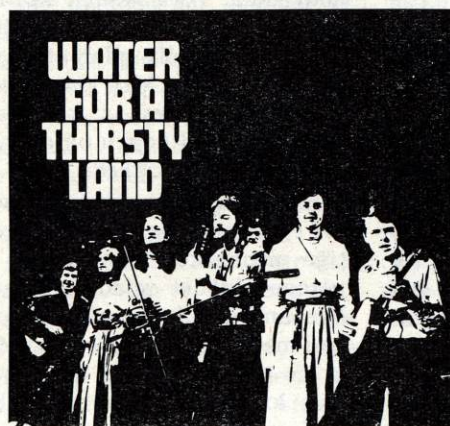
På Kristi Himmelfartsdag førte han og CDU-representanten dr. Otto Wulff samtaler med svenske kolleger og parlamentarikere fra Norge og Finland, først og fremst i forbindelse med forberedelsene til årets parlamentarikeruke i Caux. Over helgen besøkte Scheu en rekke medlemmer av det svenske arbeiderparti i Stockholm . . .

. . . Avslutning og høydepunkt av besøket var en lengere og vennskapelig samtale med den svenske statsminister Oluf Palme.

General-Anzeiger, Wuppertal, 7. juni 1974.

NY LP-PLATE FRA MRA PRODUCTIONS.

Inneholder 13 sanger fra «Cross Road», «India Arise» og «Anything to declare?»

Platen kan bestilles gjennom Ny Verden.

Pris: kr. 35,- inkl. moms.

Side 1:

The Ordinary Man
Look at the Children
Ode to an Ostrich
Where the Wind Blows
Cross Road
Hello Light

Side 2:

Water for a Thirsty Land
The Rat Race
Speak to me
Are People a Problem or an Answer?
Listen
The Hope that's a'comin'
This is the Way

Kort nytt

NIGERIANER VURDERER PRETORIA-KONFERANSE

Biskopen av Lagos, S. I. Kale, som deltok i konferansen i Pretoria i Sør-Afrika nylig, har skrevet en 14 siders rapport. Han beskriver møtene og de emner som ble tatt opp og sier bl. a. «Under konferansen og under besøk utenfor var det mange og åpenhjertige meningsutvekslinger. Det ble skapt et klima av ærlighet og tillit. Målet var ikke først og fremst å «forbedre raseforholdene» eller forsøke å lage et skjema for det fremtidige politiske mønster i et rettferdig samfunn. Det var å hjelpe alle mennesker, sorte og hvite, til å bli så grunnleggende annerledes at Sør-Afrika blir istand til å tale til verden med en ny røst. De store politiske, økonomiske og sosiale forandringene som trengs, ville komme som et biprodukt.»

NORDISK CHARTER TIL CAUX

En chartret Boeing 737 fra Braathens SAFE går fra Gardermoen via Arlanda til Genève den 18. juli. Med på turen er 120 mennesker fra Norge, Sverige og Finland som skal til verdenskonferansen i Caux. De kommer fra mange kanter av Norden, også fra Nord-Norge og svensk Lappland. Oppholdet i Caux varer i ti dager.

«STORT LYS I MØRKET»

Filmen *Livets høydepunkt* ble nylig vist i Stoney-indianernes reservat i Alberta, Vest-Canada. Ansvarlig for forestillingen var Bill McLean, sønn av høvding Vandrende Bøffel. Både far og sønn medvirker i filmen.

For 40 år siden gjorde Vandrende Bøffel dr. Frank Buchman til blodsbror av Stoney-indianerne. Han fikk navnet *A Wo Zan Zan Tonga*, som betyr «Stort lys i mørket».

Vandrende Bøffel, som var en av indianernes fremste ledere, døde i 1967, 96 år gammel. Et par år tidligere gjorde han en reise som omfattet Australia, Afrika og Europa for å gjøre MRA kjent blant alle folkeslag.

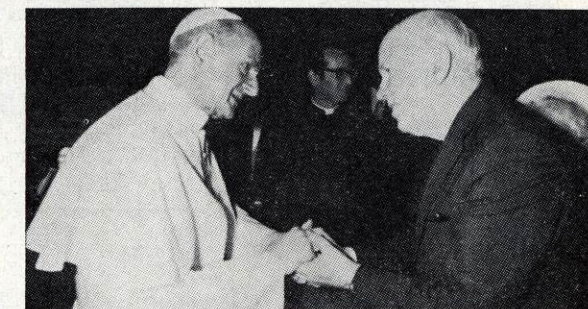
BØKER TIL VEST-AFRIKA

I disse dager blir 5000 eksemplarer av Peter Howards bøker, «Frank Buchmans hemmelighet» og «Britain and the Beast», sendt fra London til Nigeria. De skal brukes i forbindelse med en film- og litteraturkampanje. 15 000 eks. av den første

boken er allerede solgt i Nigeria. «I deler av landet har en hungersnød på bøker fulgt i borgerkrigens kjølvann,» skriver vår korrespondent. Han sier at hvis denne hungeren blir stillet med godt lesestoff kan det bli like viktig som noe hjelpeprogram.

MRAs boksentral i London har samtidig bestillinger på store mengder litteratur fra land som India, Sri Lanka (Ceylon), Vietnam, Etiopia og Zambia.

VATIKANET

Garth Lean, en av forfatterne av *Svart-hvitt boka*, var nylig i audiens hos paven sammen med sin kone. På bildet ser vi paven velsigne dem og deres arbeid.

Den italienske utgaven av *Svart-hvitt boka* er nå i sitt 3. opplag, utgitt av forlaget Edizione Paolini, som eies av en orden som har til formål å arbeide gjennom massemediene.

SVERIGES RIKSDAG

Spelet om Peter Wieselgren ble fremført i ett av komité-rommene i den svenske Riksdagen i slutten av mai. Initiativet til dette var tatt av riksdagsmenn tilsluttet «nykterhetsrørelsen» (avholdsbevegelsen) og etter stykket takket Riksdagens vise-talsmann.

Peter Wieselgren som levde på 1800-tallet, var prest og en av forgrunnsfigurene i avholdsbevegelsen. Han kjempet gjennom et langt liv for en moralsk renessanse i Sverige. I løpet av et år kunne han tilbakelegge over 3.000 km. med hest og vogn og tale til over 60.000 tilhørere.

I skuespillet, som er skrevet av Gerd Jonzon med musikk av Inga Wieselgren, deltar flere Stockholms-familier. Det skal bl. a. fremføres i Caux i juli.

Uselvishedens ...

Forts. fra s. 11

blad Aftenposten, talte han om de udtryk for «ånden fra München», som han så i Vesten. Man kan tænke sig frygten hos den mand, som selv har vovet så meget for sin overbevisning, ved at se tusinder af sine ligsindede i deres fejghed tie og ved deres tavshed fremkalde et nyt München, hvis følger ville være fatale for menneskeheden.

De fleste af os har vanskeligt ved at knytte de værdier, vi holder fast ved, til vores dagligliv.

Selvom vi ikke nødvendigvis føler os kaldet til at leve en Frans af Assisis eller en Mahatma Gandhis liv, er der alligevel en hel del beslutninger, som vi kan tage, hvis vi gør os den ulejlighed at tænke os nøje om. Og det bedste sted at anvende uselvished er uden tvivl i samlivet med ægtefælle og med familien. Der betyder nogle få uselviske handlinger mere end en hel mængde idealistiske ord.

Det er sikkert, at de der i det

daglige viser uselvished, må gå mod strømmen og som regel vil befinde sig i det mindretal, der nægter at hyle med de ulve, som de er iblandt. De kender også livets fylde og bestemmelse, og de vil især forsyne de mest udviklede samfundsmæssige og politiske strukturer, mennesket kan udtænke, med den fornødne cement.

(Fra en artikel af Pierre Spoerri og Philippe Lasserre i *Tribune de Caux*.)

Diriger Deres
import via

KRISTIANSAND

med sine gode
forbindelser fra
utlandet.

Vi tilbyr Dem
lagring, fortolling
og distribusjon.

KST Spedisjon A/S

Havnebygget,
Kristiansand.

Bruk

kvalitetsprodukter

fra

A
S **SABA**

NYHET FRÅN **BAHAMA POOL**

Sektionsbyggd SWIMMINGPOOL

i glasfiber- armerad plast

ger Er möjlighet att välja den längd som passar Er bäst. Såväl ändsektioner som mellansektioner har en längd av 2 meter (innermått). Med detta modulsystem kan Ni själv bestämma den längd på poolen Ni önskar. Bredden på varje sektion är 4 m och djupet 1,5 m (innermått). Väggtjockleken 6–8 mm.

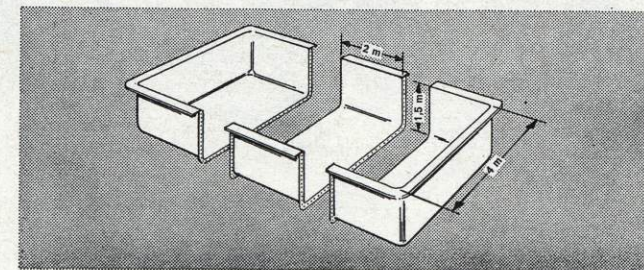
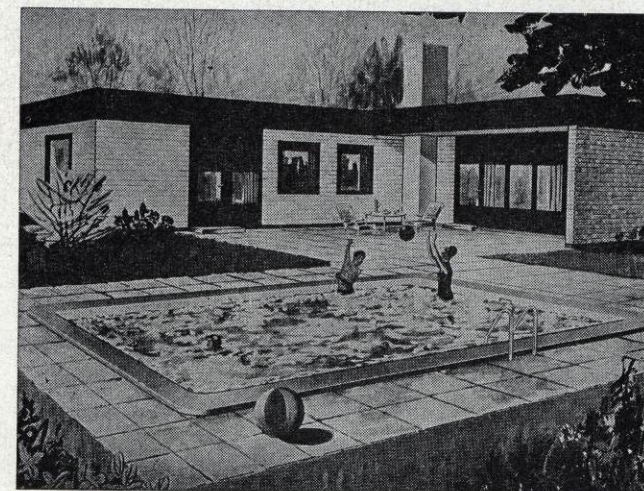
Sammanfogningen görs efter en väl beprövad metod som ger absolut tätning.

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, gjutning, spackling och målning. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

En viktig detalj är att Ni i Bahama-Pool alltid har rent vatten i **hela** poolen. Detta tack vare att poolmaterialets styrka möjliggör rätt placering av in- resp. utloppsventiler för en total genomströmning av vattnet.

Bhama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, ytvattenavskiljare, 2 inloppsmunstycken, bottenutlopp, inbyggd belysning samt trappa med tre steg och rostfria lejdare.

Vi levererar även utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr samt prisuppgifter!

BAHAMA POOL

Box 145, 542 01 Mariestad. Tel. 0501/145 64.

BÅTPLANER?
Rådspør
Båt-PONTUS
Gøteborgs
Frihavn
Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS